

INHOUD

ONTDEKKEN 6

Welkom in Schotland.....	8	Reisroutes.....	20
De parels van Schotland.....	10	Veelzijdig Schotland.....	28
Zicht op Schotland.....	14	Jaaroverzicht van Schotland.....	58
De regio's van Schotland.....	16	Een korte geschiedenis.....	60

BELEVEN 66

Edinburgh.....	68	Midden- en Noordoost-Schotland.....	160
Zuid-Schotland.....	108	De Highlands en de eilanden.....	200
Glasgow.....	136		

WEGWIJS 268

Voor vertrek.....	270	Register.....	278
Schotland onderweg.....	272	Schots vocabulaire.....	286
Praktische informatie.....	276	Dankbetuiging.....	287

Links: Schots parlamentsgebouw, ontworpen door
Enric Miralles
Vorige bladzijde: Kilchurn Castle, Loch Awe
Omslag voor: Landschap van het Isle of Skye bij
zonsondergang

Majestueuze bergen

Van Arran tot Applecross, in Schotland zijn bergen te over. De hoogste, Ben Nevis (blz. 208), torent boven een aantal lagere uit, en de imposante Lochnagar verrijst boven de golvende heidevelden van de Cairngorms (blz. 210). Op Skye vormt de boomloze zwartbasalten Cuillinketen (blz. 224) een groot contrast met het lieflijke laagland.

Het ruige hoogland op het Isle of Arran

HERBEBOSSING

Hoewel de natuur van Schotland ongerept lijkt, is het landschap gevormd door eeuwenlange menselijke activiteit. Bijna 2000 jaar geleden was het land bedekt met dichte pijnboombossen. Het grootste deel van dit uitgestrekte woud werd echter gekapt voor brandstof, hout en weiland, en er werd op privélandgoederen grond geroid voor korhoender- en hertenjacht. Nu werken milieuvrijwilligers eraan om gemengd bos terug te brengen en de biodiversiteit te bevorderen.

SCHOTLAND EN HET SCHITTERENDE LANDSCHAP

Besneeuwde bergtoppen die hoog uittorenen boven spiegelgladde lochs en wonderige heidevelden, snelstromende rivieren die uitmonden in zilveren firths en ruige kustlijnen. Schotland staat vooral bekend om de adembemennende natuur en het ontzagwekkende landschap.

Lochs en rivieren

Schotland is gevormd door water. Loch Lomond (blz. 176) is bezaaid met bosrijke eilandjes en is de mooiste binnensee van Schotland. Loch Ness (blz. 219), verder naar het noorden, is een van de meren die samen de Great Glen vormen. De Fairy Pools aan de River Brittle zijn perfect voor een duik in de schaduw van de Black Cuillins van Skye (blz. 222).

De kristalheldere Fairy Pools in Glen Brittle, Skye, met het Cuillingeberge op de achtergrond

Ruige kust

De kust van Schotland, met kilometerslange zandstranden, smalle zeearmen, kalme baaien en met kastelen bezaaide rotsen, is adembemennend. De schilderachtige rit langs de ruige, wonderige noordkust (blz. 264) vanaf de verweerde kliffen van Cape Wrath naar John O'Groats en het noordelijkste puntje van het Britse vasteland is onvergetelijk.

Rotsen bij Dunnet Head, het noordelijkste puntje van het Britse vasteland

Bos

Eiken- en beukenbossen domineren de hellingen van Perthshire, het 'land met de grote bomen'. In de zomer ziet dit deel van de wereld er bijna tropisch uit; in de herfst kleurt het gebladerte roodbruin, goud en karmozijnrood. Kijk verder naar het zuiden over Loch Tummel naar het Great Trossachs Forest, ooit het hol van de 17de-eeuwse bandiet Rob Roy.

Boshyacinten op Lendrick Hill aan het Great Trossachs Path

EDINBURGH CASTLE

📍 A3 📍 Castlehill 🕒 Dag. 9.30-18.00 (okt.-maart tot 17.00) uur; toegang tot 1 uur voor sluiting 🌐 edinburghcastle.scot

Edinburgh Castle, dat al sinds de 12de eeuw de skyline van de stad domineert, is een waar icoon en is terecht de populairste toeristische attractie van Schotland.

Op de basalten kern van een dode vulkaan staat Edinburgh Castle, een gebouwencomplex uit de 12de tot 20ste eeuw dat de wisselende functies van het kasteel weerspiegelt: die van vesting, koninklijk paleis, kazerne en gevangenis. Hoewel de plek al in de bronstijd bewoond was, is de eerste vesting in de 6de eeuw n.C. gebouwd door koning Edwin van Northumbria, naar wie de stad is vernoemd. Het kasteel was een koninklijke residentie tot de Union of the Crowns (blz. 63) in 1603. Na de Union of Parliaments in 1707 verdwenen de Schotse regalia voor ruim een eeuw achter slot en grendel in het paleis. Bijna dertig jaar lang herbergde het paleis de Stone of Destiny, een oeroud symbool van de Schotse koningen, dat in de 13de eeuw door de Engelsen werd veroverd en pas in 1996 naar Schotland is teruggebracht. De steen is nu in het Perth Museum (blz. 188).

📍 CAPITOOLTIP Vuurwerk

Tijdens het Edinburgh Festival is er elke avond boven het kasteel een vuurwerkshow om het einde te markeren van de Military Tattoo (blz. 205). Klim naar de top van Calton Hill (blz. 84) om dit spektakel gratis te aanschouwen.

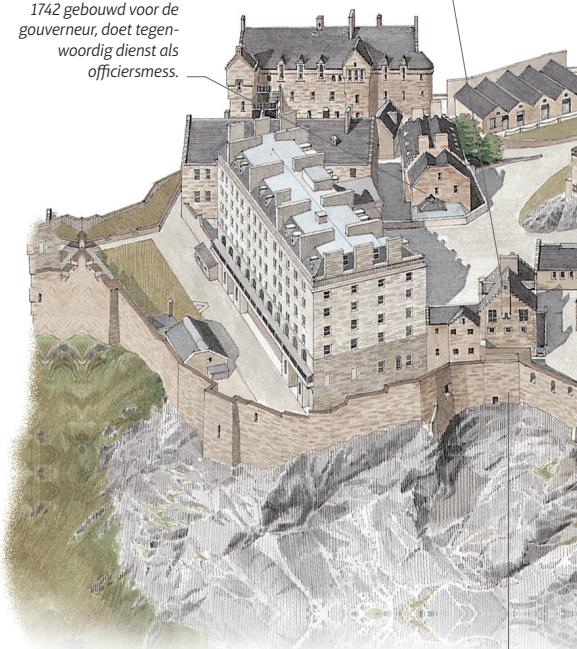

ONE O'CLOCK GUN

Al sinds 1861 klinkt in Edinburgh elke dag (behalve zondag) om 13.00 uur het geluid van de One o'Clock Gun. Het schot was oorspronkelijk bedoeld om de schepen in de Firth of Forth te helpen herinneren aan de Greenwich Mean Time, die essentieel was voor een accurate navigatie, maar is inmiddels een gewaardeerde traditie. Vroeger werd het schot afgevuurd door een in de loop geladen kanon, maar sinds 2001 wordt er een moderne houwitser voor gebruikt.

Dit gebouw met zijn trapgevels in Vlaamse stijl, in 1742 gebouwd voor de gouverneur, doet tegenwoordig dienst als officiersmess.

Military Prison

Tekening van Edinburgh Castle, een oud fort boven op Castle Rock

In de 18de en 19de eeuw werden in de gewelven van het kasteel Franse krijsgedevangenen opgesloten.

Edinburgh Castle domineert de skyline van de stad, en (inzet) de fraaie kasteelpoort

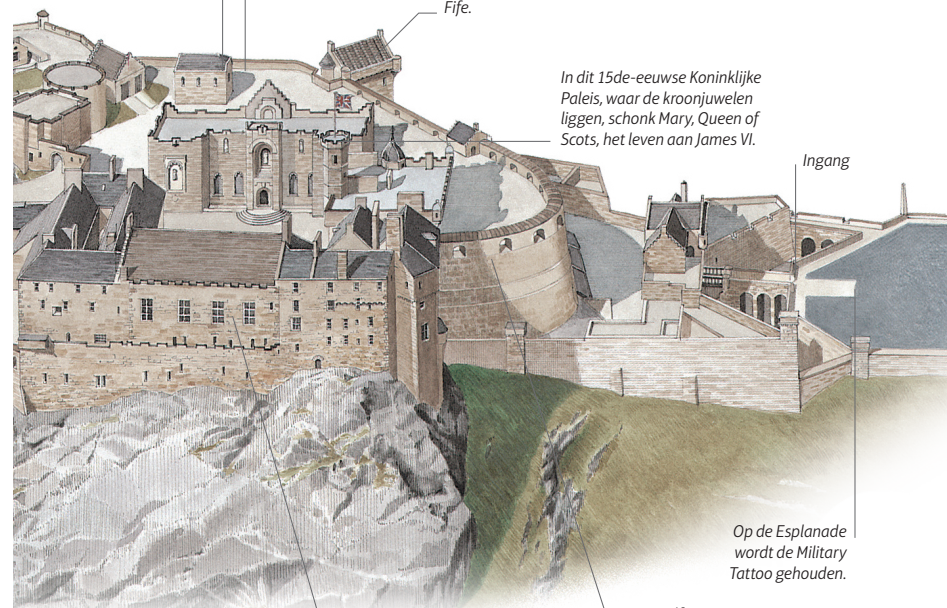
St Margaret's Chapel is het oudste gedeelte van het middeleeuwse kasteel. De kapel, gebouwd door David I (1124-1153) ter ere van zijn moeder, wordt nog steeds gebruikt.

De Mons Meg, een gigantisch, zes ton zwaar kanon, stamt uit 1449. In de middeleeuwen was dit het technologische neusje van de zalm.

Argyle Battery biedt een panoramisch uitzicht op Princes Street, New Town, de Firth of Forth en Fife.

In dit 15de-eeuwse Koninklijke Paleis, waar de kroonjuwelen liggen, schonk Mary, Queen of Scots, het leven aan James VI.

Ingang

De Great Hall met zijn gerestoureerde balkenplafond stamt uit de 15de eeuw en was tot 1639 de vergaderzaal van het Schotse parlement.

De Half Moon Battery is omstreeks 1570 gebouwd als artillerieplatform voor de verdediging van de oostelijke vleugel.

Op de Esplanade wordt de Military Tattoo gehouden.

HET KASTEEL VERKENNEN

Edinburgh Castle vormt een indrukwekkend plaatje, maar het is zeer interessant om het complex achter de imposante muren te verkennen. Loop vanaf de ingang op de onderste afdeling, waarboven de indrukwekkende Half Moon Battery opdoemt, door de Middle Ward, met rechts de Argyle Battery en iets verderop de beroemde One o'Clock Gun. Voorbij het National War Museum ligt de Upper Ward, of Crown Square, de locatie van de Great Hall en het Koninklijk Paleis, waar zich de kroonjuwelen bevinden. Het hoogste deel van het complex is de St Margaret's Chapel, die vlakbij het iconische belegeringskanon Mons Meg staat.

De Esplanade en Lower Ward

De Esplanade, bij de ingang van het kasteel, is nu één grote busparkeerplaats, maar wordt van oudsher ook gebruikt als locatie voor de Edinburgh Military Tattoo, het beroemde militaire spektakel dat in het kasteel wordt gehouden. Dit erfgoed verklaart de vele gedenktekens voor leden van de strijdkrachten die hier verspreid staan. Ga op zoek naar het monument voor veldmaarschalk Earl Haig, die een belangrijke figuur was aan het

westelijk front in de Eerste Wereldoorlog. Loop door de ingang van het kasteel en ga voorbij het poortgebouw omhoog door de Lower Ward naar de Middle Ward en de Argyle Battery, die een geweldig uitzicht over de stad biedt, en de dreunende One o'Clock Gun (blz. 76). Probeer uw bezoek te timen tegelijk met het afvuren van het kanon.

National War Museum en Royal Scots Dragoon Guards Museum

Het National War Museum, verscholen achter het Governor's House, documenteert meer dan 400 jaar Schotse militaire conflicten, met dank aan tientallen kasten vol medailles, uniformen en insignes, maar ook schilderijen. Een curieuze expositie is 'Bob the Dog', het opgezette huisdier van de Scots Fusilier Guards, 1st Battalion uit 1853-1860, die compleet met een glimmende zilveren medaille op zijn kraag staat. Het al even verhelderende Royal Scots Dragoon Guards Museum bevindt zich in het naburige gebouw New Barracks. Hier ziet u allerlei memorabilia die betrekking hebben op het enige Schotse cavalerieregiment in het reguliere Britse leger.

Crown Square

Het historische hart van het kasteelcomplex is Crown Square, waarvan de zuidkant in beslag wordt genomen door de Great Hall, een gebouw dat bekendstaat om zijn prachtige dak met hamerbalken ontworpen door James IV, en dat vroeger het decor was voor het Schotse parlement. Naast de Great Hall staat het Royal Palace in renaissancestijl, waar de Honours of Scotland worden bewaard, beter bekend als de kroonjuwelen. Bijzonder is een rijkelijk met juwelen versierde kroon gedragen door James V. Als u toch op het plein bent, mag u de Hall of Honour niet missen, waar het elegante Schotse Nationale National War Memorial staat, ontworpen door sir Robert Lorimer.

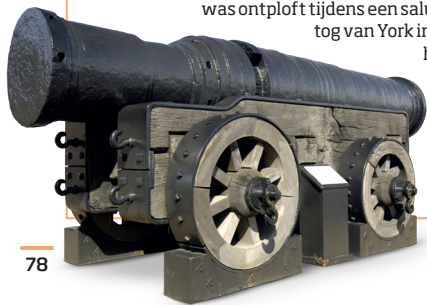

De imposante Great Hall, gevestigd aan de zuidkant van Crown Square, en (inzet) het aangrenzende Royal Palace ↑

MONS MEG

Dit zes ton wegende kanon voor St Margaret's Chapel werd in 1449 in België gemaakt voor de hertog van Bourgondië, die het aan zijn neef, James II van Schotland, schonk. Het werd in 1455 door James gebruikt tegen de familie Douglas in Threave Castle (blz. 130), en later door James IV tegen Norham Castle in Engeland. Nadat het was ontploft tijdens een saluut aan de hertog van York in 1682, werd

het in de Tower of Londen bewaard. In 1829 werd het teruggegeven aan Edinburgh.

Tijdlijn

ca. 1130

▲ Het eerste bouwwerk op Castle Rock is gebouwd door David I (ca. 1084-1153).

1269

Edinburgh Castle wordt ingenomen door Edward I (1239-1307).

1356

David II (1324-1371) herbouwt het kasteel.

1573

▲ Een groot deel van het kasteel wordt verwoest tijdens de Lang Siege, Civil War.

1650

▼ Oliver Cromwell bezet het kasteel drie maanden lang.

1757

Edinburgh Castle wordt een gevangenis.

1745

Bonnie Prince Charlie probeert zonder succes het kasteel in te nemen.

1927

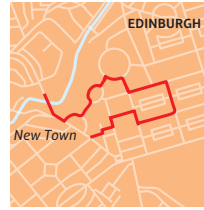
▲ Een deel van het kasteel wordt aangemerkt als Scottish National War Memorial.

EEN KORTE WANDELING NEW TOWN

Afstand 2 km Duur 20 minuten

De eerste fase van New Town, die werd gebouwd om de overvolle en ongezonde middeleeuwse Old Town te ontlasten, dateert van de 18de eeuw. Charlotte Square, aan de westkant, was de bekroning van die beginfase en zette qua architectuur de toon voor alle volgende fasen. Het mooiste project was Moray Estate, bestaande uit grote, aaneengesloten woonhuizen die samen een halve maan, een ovaal en een twaalfhoekig plein vormen. De hier voorgestelde wandeling voert u langs een fraai staaltje georgian stadsplanning en architectuur.

Edinburgh

Oriëntatiekaart

↑ Het Georgian House en andere statige periodegebouwen aan Charlotte Square

Het Georgian House op nr. 7 Charlotte Sq is eigendom van de National Trust for Scotland en opengesteld voor publiek. Het pand is overgeschilderd in de oorspronkelijke kleuren en ingericht met antiek. Het geeft een kijkje in het aristocratische 18de-eeuwse Edinburgh.

Bute House, de officiële residentie van de First Minister van het Schotse parlement.

Nr. 39 Castle Street was het huis van de schrijver sir Walter Scott (blz. 114).

Nr. 9 Charlotte Square werd van 1870 tot 1877 bewoond door de chirurg Joseph Lister. Hij ontdekte een manier om tijdens en na een operatie infecties te voorkomen.

Charlotte Square is gebouwd tussen 1792 en 1811. De weelderige herenhuizen waren bedoeld voor de rijkste kooplieden van de stad. Veel van deze huizen worden nu als kantoor gebruikt.

Princes Street viel onder de eerste bouwfasen van de New Town. De winkels liggen aan de noordzijde, Princes Street Gardens aan de zuidzijde, onder het kasteel.

West Register House was oorspronkelijk St George's Church, ontworpen door Robert Adam.

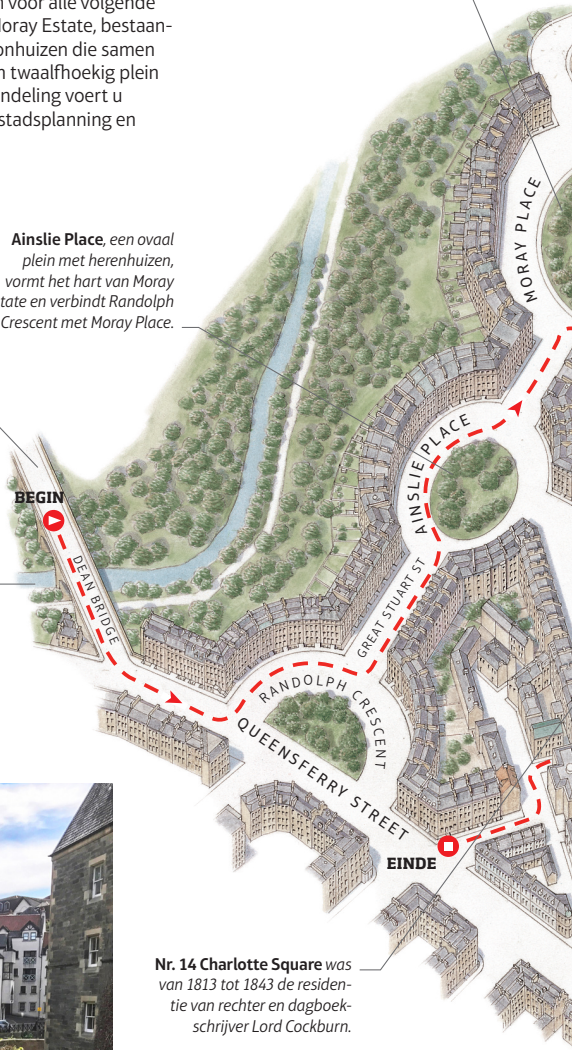
Moray Place is de bekroning van Moray Estate. De grote huizen en appartementen zijn voor het merendeel nog bewoond.

Ainslie Place, een ovaal plein met herenhuizen, vormt het hart van Moray Estate en verbindt Randolph Crescent met Moray Place.

Dean Bridge, gebouwd in 1829 naar een ontwerp van Thomas Telford, biedt uitzicht op Water of Leith en stroomopwaarts op de stuw en de oude panden van Dean Village (blz. 100).

Water of Leith is een klein riviertje dat door een prachtige kloof onder Dean Bridge stroomt. Het pad erlangs (blz. 106) voert naar Stockbridge (blz. 98).

0 meter 100 N ↑

Nr. 14 Charlotte Square was van 1813 tot 1843 de residentie van rechter en dagboekschrijver Lord Cockburn.

← Water of Leith stroomt door het pittoreske Dean Village

Weetje

Nessiefans zouden jaarlijks zo'n £40 miljoen in de Schotse economie pompen.

De historische ruïnes van Urquhart Castle aan de oever van Loch Ness ↑

4

LOCH NESS EN THE GREAT GLEN

A C4 **📍** The Highlands **📍** Inverness **🚗** Inverness, Fort William **📍** 36 High St, Inverness; www.visitinvernesslochness.com

Eeuwen geleden ontstond The Great Glen uit een geologische kloof die Schotland van kust tot kust doorkliefde. Gletsjers verdiepten de geul en het resultaat is nu een lange vallei met steile bergen en diepe, donkere meren. Talloze kastelen en forten herinneren aan het strategische belang van het gebied en roepen een gevoel van nostalgie en intrige op. Het meest intrigerend is echter het legendarische monster dat Loch Ness bewoont – althans, zo gaat het verhaal.

Loch Ness

Loch Ness, bijna 230 m diep en 37 km lang, is het grootste water van Schotland. Geflankeerd door bergen, kasteel- en abdijruïnes en verschillende charmante dorpjes is Loch Ness zijn roem waardig. Jacobite Lake Cruises beginnen vanaf de noordelijke weg langs de oever.

Urquhart Castle

Urquhart Castle, schitterend gelegen aan de rand van Loch Ness, was ooit een van de grootste kastelen van Schotland. Er zijn nu alleen nog ruïnes van over, maar er staat nog wel een mooi torenhuis, en het uitzicht vanaf de top is de beklimming zeker waard. Het moderne bezoekerscentrum toont een scala aan middeleeuwse kunstvoorwerpen.

→ De Falls of Foyers storten met veel geraas in Loch Ness

HET MONSTER VAN LOCH NESS

'Nessie', voor het eerst gesignaleerd door St. Columa in de 6de eeuw, trok vooral aandacht door foto's uit rond 1930 (die later vervalst bleken). Sonar- en dna-onderzoeken tonen echter aan dat de aanwezigheid van een groot reptiel of vergelijkend wezen hoogst onwaarschijnlijk is: plesiosaurusen, enorme palingen, en te veel whisky worden dan vaak als verklaringen aangedragen. In het Loch Ness Centre zijn foto's en wetenschappelijke verklaringen.

Picfair.com: Bill Barclay 142-143b; Jeremy Lavender Photography 57mro; Martin Jones 191o; Caitlyn Stewart 147mro.

Pickering's Gin: Peter Dibdin Photographer 49ml.

Relish Publications: 72mro.

Robert Harding Picture Library: Adam Burton 8-9o; Cubo Images 238-239b; David Speight 208-209b.

Rosslyn Chapel Trust: 121ol.

Shutterstock.com: Aimee Spinks / HBO / Kobal 56o; Anton_Ivanov 89m; Coatesy 34ol; Will Dale 224b; Reimar 13or; Danjaq / EON Productions / Kobal 56mrb; Ian Georgeson 52br; Icon / Ladd Co / Paramount / Kobal 57ml; Liam Longman / Figment / Noel Gay / Channel 4 / Kobal 56bl; Eric Thorburn 251br.

SuperStock: age fotostock / Tim Gartside 20bl; Cultura Limited 66-67; Cath Evans 55mb; robertharding 189mlb, 208ol / Adam Burton 177bl; Westend61 209mr / Scott Masterton 192-193.

The Dome: 72ol.

The Malt Whisky Trail®: 186-187o.

V&A Dundee: Ross Fraser McLean 11mr, 20-21bm.

Voorflap: Getty Images / iStock: lucentius ol; theasis mrb, mo; Getty Images: TangMan Photography bm; Picfair.com: Martin Jones mlb; SuperStock: Cultura Limited or.

Omslag:

Voorkant en rug: AWL Images: PhotoFVG.

Achterkant: 4Corners: Richard Taylor mlb; Alamy stock

Photo: David Robertson br; AWL Images: PhotoFVG o; Getty Images / iStock: Swen_Stroop m.

Alle overige afbeeldingen © Dorling Kindersley
Voor meer informatie zie: www.dkimages.com

Illustrators:

Richard Bonson, Gary Cross, Jared Gilby, Paul Guest, Kevin Jones Associates, Claire Littlejohn, Chris & Orr Associates, Ann Winterbotham

Deze editie is bijgewerkt door

Tekstbijdrage Christian Williams

Senior Editors Dipika Dasgupta, Alison McGill

Senior Art Editor Stuti Tiwari

Project Editors Anuroop Sanwalia,
Rachel Laidler

Assistant Editors Gauri Shukla, Tavleen Kaur

Assistant Art Editor Divyanshi Shreyaskar

Proeflezer Stephanie Smith

Register Helen Peters

Assistant Picture Research Administrator
Manpreet Kaur

Senior Picture Researcher Nishwan Rasool

Publishing Assistant Simona Velikova

Jacket Designer Divyanshi Shreyaskar,
Laura O'Brien

Senior Cartographer Subhashree Bharati

Cartography Manager Suresh Kumar

DTP Designer Rohit Rojal

Senior Production Controller Samantha Cross

Managing Editors Shikha Kulkarni,
Beverly Smart, Hollie Teague

Managing Art Editor Gemma Doyle

Senior Managing Art Editor Priyanka Thakur

Art Director Maxine Pedliham

Uitgeefdirecteur Georgina Dee

Penguin
Random
House

A Dorling Kindersley book
www.dk.com

Oorspronkelijke titel:
DK Eyewitness Travel Guide: Scotland

© 2024 Oorspronkelijke uitgave:
Dorling Kindersley Limited, A Penguin Random
House Company

© 2025 Nederlandstalige uitgave:
Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv
Amsterdam

www.capitool.nl
www.unieboekspectrum.nl

Capitool maakt deel uit van
Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam

24ste herziene druk 2025

Vertaling: Gon Hokke, Corry Lagewaard

Bewerking en omslag: *Punt. vertaling & redactie*,
Amersfoort, Gon Hokke, Corry Lagewaard

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

ISBN: 978 90 003 9860 7
NUR: 512

Alles is in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de informatie in dit boek bij het ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt. Gegevens zoals telefoonnummers, openingstijden, prijzen, exposities en reisinformatie zijn echter aan veranderingen onderhevig. De uitgever is niet aansprakelijk voor consequenties die voortvloeien uit het gebruik van dit boek.